

✠ POGAJAJ BÓH

ČASOPIS EVANGELSKÍCH SERBOŮ

10. číslo

Budyšin, oktober 1977

Lětnik 97

Hrono za oktober:

Wuč mje dobry rozum a póznaće Psalm 119,66

Njedawno čitach male powědančko wo mužu, kiž wšo lěpje wědžeše hač druzy. Samo tych, kiž běchu za swoje zastojnstwo derje wukublani, wón kritizowaše. „Či tola wo tym žane zdaće nimaja. To dyrbi so cyle hinak činić“, tak wón praješe. A potom wukładowaše, kak by wón to započal. Nětko pak so jemu jónu džižeše, zo dyrbi jara zamolwity nadawk přewzać. Při tym nasta wulki njeporjadk, dokelž za to njebě kmany. Wjesoly běše, hdyž pytny, zo je to so jemu jenož džało. Wot tutoho časa wón wjace njeměnješe, zo wšitko lěpje rozumi hač druzy. Wón jenož praješe, hdyž něchtón wo wěcach rěčeše, kotryž njerozumi: „To tola tak lochko njeje.“ A z tym ma wón wězo prawje.

Póznaće dyrbiš méc, jeli chceš wo někajkej wěcy soburěćeć, abo tebi so dže kaž muzej w našim přikładze. Póznaće, to rěka, zo jasnje a dokladnje wo něčim wěš. Póznaće swětných naležnosćow dóstanješ přez wukublani a wuknjenje. Ale kak móžeš Boha póznać?

Najprjedy ma so prajić, zo je póznaće Boha dar boží. W Lutherowym wukładowanju małego katechizma čitam: „Ja wěrju, zo ja sam ze swojeho rozuma abo ze swojeje mocy njemóžu do Jězom Chrysta, swojeho Knjeza, wěrić ani k njemu přińć —, ale Swjaty duch je mje ... ze swojimi darami rozswěćil.“ Bóh sam da so wot nas spóznać, abo hinak prajene: wón so nam zjewi. Bjez toho spóznać Boha móžne njeje.

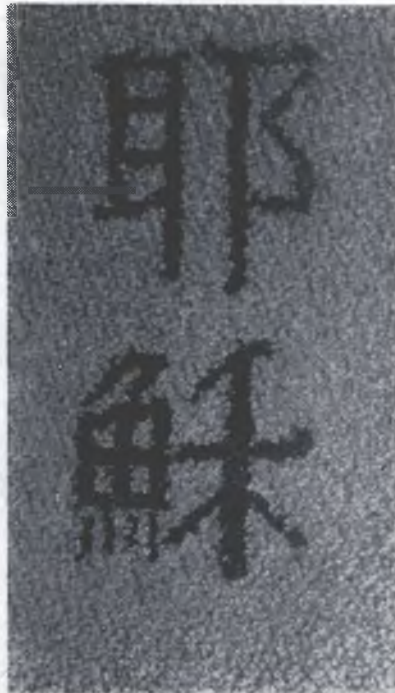
Ale tutón dar móže so tež zanječać. Čłowjekej so póznaće Boha njenanući, ale wón dyrbi tutón dar Boha prawje přiwzać. Što pak ma so wot našeho boka za to stać?

Boha spóznať, hdyž na njeho kedźbujemy, to rěka, hdyž na to dźiwamy, što wón nam přez Swjate pismo a přez připowědanje praji. Prawe nutřkowne nastajenje je za to trjeba. Modlitwa nam pomha při póznaću Boha, kaž naše hrono z 119. psalma. Tak móžemy to, štož Bóh nam zjewi, přiwzać.

A kelko móžemy w Swjatym pismje wot Boha spóznać! Čitamy tam wo mócných skutkach našeho Boha w zašłosći. Při tym njespóznať jenož něšto ze stawiznow, ale widźimy božu móc, kajkaž bě w zašłosći a kajkaž tež we přitomosći je. Póznaće Boha je póznaće jeho mocy. Za to je israelští lud přikład. W Babylonskim zajěcu, hdyž za nich žaneje nadžije nje-

bě, wróćo do slubjeného kraja přińć, myslachu na to, zo běchu hižo jónu w cuzym kraju a njespóznať puć do slubjeného kraja. Ale tehdom w Egyptowskej je Bóh mócnje pomhał. Israel nětko Bohu dowěri, zo tež w Babylonje so jako mócný pokaza — a to potom so tež sta. Israel bě božu móc znowa póznał.

Wězo je naše póznaće wobmjewane, tež póznaće Boha. To rěka, zo je Bóh tola přeco hišće wjetši, hač sebi to myslimy. A naše mysle wo Boze móža tež wopačne być, dokelž smy čłowjekojo, kiž móža so mylić. Tohodla chcemy a dyrbymy přeco

Jězu(s) w chinskich pismikach

Koždy z něhdže 6 000 pismikow je zdobom jedne slowo abo krótkka sada

horka naprawo j abo ?

horka nalěwo e abo wucho

delka naprawo s abo drjewo

džlka nalěwo u abo ryba

Tutón rjany přestrěnc z pisanej wołmu z ruku ikany ma sotra Frieda Wjelic w swojim bydlěnju jako drohotnu dopomnjenku na wažny čas misionarskeho skutkowanja w Chinje

znowa Boha prosyć: „Wuč mje dobry rozum a póznaće.“ A my mamy za nowe póznaće Boha wotewrjeni być, zo so nam z Bohom njebě tak šlo, kaž muzej w našim přikładze. Albert

„Zeńdženje w jeho mjenje“

Jězusowe přilubjenje „hdžež su dwaj abo tři w mojim mjenje zhromadźeni, tam sym ja mjez nimi“ jz swjatočne a nadžijepočne. Naš Knjez je nam přilubil swoju přitomosć. Njepraji z tym, zo budže w hordoznych a přepjelnjených cyrkwach. Ličby ani dostojnosće rumnosće njesu tu rozsudne. Hłowna wěc je, hač so wěriwi w „jeho mjenje“ schadźuju. Swjatočnost je tež w małkim. Cyrkej w małkim móže tež wěriwa swójba być. Tež wona so smě radować a potna nadžije woćakować přitomosć Jězom Chrysta.

Njedźiwajcy na to je zohnowana přitomosć našeho Knjeza wuměnjena — so wě, na žadyn pad zwonkownje. Njezaleži ani na městnosći ani na mnoštwje. Chrystus njeje zwjazany na swjatočne rumnosće abo na wulke swjědženske zeńdženja křesćanow. So w „jeho mjenje“ zhromadźić rěka wšak, zo swoje mysle na Chrysta koncentrujemy, zo so prašamy za jeho wolu a so prócujemy ju spóznać. Ma-li Jězus Chrystus w našich zeńdženjach přitomny być, je pak tež trjeba, zo by mjez wěriwymi knježila wotewrjenosć, přezjednosć a zwólniwosć k wodawanju. Před wědželowanjom Božeho wotkazanja formulujemy spowědne prašenja a wotmołwjamy na nje. Podobnje wšak bychmy so dyrbjeli prašeć k ó ž d y k r ó c, hdyž so na kemšach zhromadźujemy. Wuwědomjam sej a wobžaruju swoje přeńdženja? Wěrju, zo móža so mi wodać? Prócuju so sam druhemu wodać?

Cyle wěšće nimamy prawo, na wěrnosći Jězusowych słowow dwělować. W cyrkwach začuwamy pak druhdy jara mało z přislubjeneje přitomosće. Přičinu dyrbymy w sebi pytać. Prašejmy so, čehodla chodźimy ke mši. Přichadźamy tam z radosću, zo směmy Knjeza slawić? Žedźimy za tym, słyšeć wo božich skutkach, wo božim rěčenju k swětej? Wjeselimy so nad zhromadženstwom z wěrjacymi?

Wěra je ze słyšenja. Ke mši njechodźimy rěčneje wustojnosće předarja dla, jeho slawnosće abo originality dla. Jelizo jenož předowanje kaž chłóšćenku do so srěbamy, so hišće njeschadźujemy w „jeho mjenje“. Je trěbne, zo chcemy słyšeć a připowědać Jězom Chrysta, toho Křižowa-

neho a Zmrtwychstanjeného. Je dale trěbně, zo bychmy dokonjeli so modlic wo připowědanje a dar připoslučanja a přišli z tutej žedźbu ke mši. Potom móžemy so nadźijeć, zo Zmrtwychstanjeny budže mjez nami. Potom tež dospolnje zrozumimy, zo je naše wobdźělenje na kemšach za nas wulke, wosebite předprawo a boža milosć. Chcemy podšmórnyć: Je to darjene předprawo a nic naša dobroćiwosć, hdyž so z časami rozsudzimy ke mši hić.

jnč, KJ 26/77 přeł. Wićaz

Wodawanje

Na kemšach so modlimy každu nje-dźelu Wotčenaš. Znajemy jón hižo z dźěćacych lět, a tohodla hustohdy wjace hluboko njeprěmyslujemy, wo čo poprawom prosymy a što wuznawamy. Móžemy snadź z čistym swědomjom rjec, zo su naše słowa „jako my wodawamy našim winikam“ wěrne a sprawně? Njebychmy dyr-

bjeli druhdy radšo mjelčeć? Njena-lhajemy sebi něšto? Jako Knjez Jězus tutu modlitwu wučese, chcyše wón jasnje rjec: Z njewujednanej wutrobu njemóžemy stupić k smilnemu Bohu. Jelizo knježi nad nami myslička Stareho zakonja „woko za woko, zub za zub“, abo jelizo samo na někoho wolamy Boži sud a Bože chłostanje, njesměmy so nadźijeć wuslyšenja. Njeposkamy-li na warnowacy hlós ewangelija a prosymy-li tam wo Božu smilnosć a pomoc, hdžež so sami nochcemy wujednać a wodać, wolamy podarmo. Teoretisce wěmy, zo njemóžemy wo wodaće prosyć, jelizo sami džensa a každy džen njewodawamy. A při wšěm tym — kak jara klacatu w křesćanskej praksy přirunuju ju ze znatej teoriiju. Jězusowe žadanje za wodawanjom je konkretne. Njemóžemy je wobeńć, ani jemu wučeknyć. Staja nas před prašenjem: Wodawam ja wšěm tym, kotřiž su mi křiwdu abo škodu načiniłi?

jnč, KJ 23/77 (skróts.), přeł. Wićaz

Tuž dži a připowědaj ewangelij

Sotra Frieda Wjelic

5. Ducej po puću do Chiny

Čim bóle so hodžina rozžohnowanjaja bližeše, čim njemóžnišo so mi zdaše, wopuścić swojich lubych a domiznu, kotraž je za mnje přeco hišće njewuprajnje rjana. Ja sej tež njemóžach předstajić, kak to budže, hdyž njebudu wjace swoju lubu serbsku řeč slyšeć. Bědženje běše čim češe, dokelž tež moji přiwuzni moje wupućowanje wobžarowachu. Krótko do toho bě mój luby nan do měra božeho luda zašoł. Kak rad bych z nim porěčała a sej jeho radu wuprosyła, wědzo wšak doprědka jeho wotmołwu: „Dži tón puć, kiž Bóh će wjedže.“

Hnydom wšak njejdžese do Chiny, ale najprjedy do Bad Liebenzella we Württembergskej do misioniskeho seminara k dalšemu wukublanju. To běše bohate, zbožowny čas. Njezapomnite wostanje mi žohnowanje, kotrež nam na puć sobu dachu naš wysokočesćeny direktor misioniski farar Heinrich Coerper, farar Modersohn a farar Krawielitzki. W septembru 1928 buch ja ze štyri sotrami našeho wustawa a z wjac hač 10 dalšimi misionarami a sotrami Liebenzellskeho misionstwa do služby w Chinje swjatočnje wuposłana. Tutón džen je so mi hluboko do wutroby zaščepił. Slowa ze Swjateho pisma, kotrež so mi při napoženju rukow sobu na puć dachu, su mje přewodžowate pře wšitke stysnosće a mi wjele mocy daše. Čas džělenja so bližeše. Slowo žohnowanja mje tróštowaše: „Hnada Boha Wótca a Knjeza Jězom Chrysta, našeho Zbóžnika, a móc Swjateho Ducha k swjatej službje w lubosći k Bohu, přindź na was a wostań pola was nětko a každy džen wašeho žiwjenja, zo byšće dokonjeli swoje zastojnstwo.“

Njezapomnyti wostanje mi tež mój posledni wopyt pola lubeho wuja Traugotta a čety Hany w Skanecach, zo bych so z nimi rozžohnowala. Hdyž běštaj so ze mnu klečo pomodliłoj, stanyštaj wuj a četa a položištaj swojej ruce žohnuju na moju hlo-

2. pokročowanje

wu a poručištaj moje žiwjenje Wšehomócnemu.

Potom bě tak daloko. Na septemberskim ranju 5.30 hodž. dyrbješe mój čah w Kubšicach wotjěć. Moja mać sedžeše ze mnu při snědanju. Hišće raz čitachmoj hromadže Ochranowske hesło na tutón džen. Na to rjekny mać: „Moje džěćo, dži w mě-

rje. Bóh móže će zwarnować přede wšěm strachom. Budže-li so jemu spodobać, wón tebe zaso domoj přiwjedže.“ W tutym wokomiku so wo durje zaklepny. Młody muž mojeje staroby bě blisko mojego ródneho domu smjertnje znjezbožil. Hakle něšto hodžin prjedy bě strowy wot nas wotjěł. Tale zrudna powěsć nahleje smjerće nas sylnje zaja.

Nětk bě wulki čas, zo bychmy na dwórnišćo šli. Mać praješe: „Takle je naše žiwjenje w ruce Najwšeho.“ Mój bratr dóndže ze mnu krotki puć k čahej. Njeh mi tež wutroba třepotaše a sylzy so ronjachu, ja tola wědžach, zo Bóh mje wjedže.

Přez Šwicu dojdžechmy do Italiskeje. W Milanje (Mailand) wobhladachmy sej krasnu katedralu z luteho marmora. W Genua mějachmy dosć chwile, to a druge swojeje jězby dla

z lóđu dojednać a móžachmy tež hišće na sławne Camposanto („Swjate polo“ — to je pohrjebnišćo) dońć. Tute wšelke nowe začišće nam pomhachu naše styskanje přewinyc.

W přistawje ležeše mjez druhimi tež naša lóď „Saarbrücken“, na kotrež přebywachmy přichodne tydženje, zo by nas do kraja našeho powolanja přinjesła.

Kajka bě to mjerwjenca! Krany čahachu kistry a kofry na lóď. Pućowacy pytachu za swojimi kabinami. Přeceljo a přiwuzni stejachu wokoło swojich lubych. Wsudžom so mjez sobu rozžohnowachu. Wjele so plakaše. Mjeztem zatrubichu sireny. To rěkaše, zo dyrbjachu wopytowarjo z lóđe dele. Na to sčahny so schód, kiž bě lóď dotal hišće z brjohom zwjazal, horje. To bě za nas wšitkich rozsudny wokomik. Kapala na lóđu zapiska: Nun ade, du mein lieb' Heimatland ...

Lóď wotjěže wot brjoha, na kotrymž tamni stejachu a nam kiwachu. Přeco dale a dale so wot nich zdalowachmy. Jako posledni postrow zaslyšachmy šwicarski „jodler“. Džowka zawola: „Maći!“

Nazajtra so my pućowacy mjez sobu zeznachmy. Mjez něhdže 500 pasażerami běchmy na 40 misioniskich ludźi, kotřiž jědžechu do Indiskeje, do Japanskeje, na Sumatru a do Chiny. Naša skupina bě najsylniša. Wosebje luba bě nam swójba Paulec wot Liebenzellskeho misionstwa, kotraž bě ze swojim dwulětnym synkom Wernerom z nami po puću do Chiny.

W Port Said naša lóď přeni raz

pozasta. Potom jědžechmy přez Suezski kanal do Colombo. Z małym čolmom přindže lotsa k lóđu. Z wobdźiwanja hódnej wušiknosću zalěze po powjazowym ryblu horje a do wjedže lóď derje do přistawa. Prjedy hač bu lóď zakótwjena, bě wokoło njeje njesměrna šwita małych čolmikow, w kotrychž jedyn abo dwaj mužej sedžeštaj z cylej šiju wołajo: „Please a money! (Prošu pjenježk!)“. Hdyž nětk pasażerojo małe abo tež wjetše pjenježe do morja mjetachu, skakachu tući čorni wustojni pluwarjo po nje do wody. Bórže so z hlubiny wróćiwšo džeržachu wjesele swój dobytk z hubu. Z radostnym wobličom wołachu: „More money please! (Wjace pjenježk! prošu!)“. To so wospjetowaše, doniž njebě lóď kručě zakótwjena. A hlej, kaž kóčki lězechu po scénje lóđe horje a po-

skićowachu nam krasne parole, toboły ze zmiaceje kože, małe a wjetše elefanty z drohotneho drjewa. Z mała słowami dokonjachu wušiknje swoje pisane wěčki nam wuchwalować. Druhdy zastyšachmy te němske słowa: „Madame, kaufen! Sehr gut!“ Njehc bě tež lětni džen jara horcy, my so tola podachmy skrótka do města Colombo.

Hdyž nazajtra rano lódz z přistawa wujědze, bě morjo jara njeměrne. Jenož mała pasažerow přińdže k jědži. Ja tam horka na lódzi w kuće sedzjach sama z małym Wernerom. Tón lubozny kadlčka mje prošeše: „Nětkle spěwać.“ A zaso prošeše: „Četa, spěwać!“ Po někotrych krótkich dnjach njemóžeše wjac spěwać. Wón ležeše čezko chory w swojej kabinje. Hač bě so w Colombo natykał? Nichtó to njewědžeše. Wotmjenje jeho wobstarachmy. Chorosć přiběraše. Potom zaso kusk nadžije, ale nazajtra bě so zaso minyla. Nam bě njezapřijomne, Werner mrěješe. Při pońdnju 12 hodž. dyrbyeše lódz w Singapurje być. W 10 hodž. stejachmy ze staršimaj při ložu. Mały Werner wjac njedychaše. Na rukomaj dobreho pastyrja bě do wěčne domizny donjeseny. Nihdy njezapomnju, kak so tam staršej při mortwym džěsću klečo modleštaj: „Knježe, twoja wola so staň.“ Hdyž běchmy do Singapura došli, tam čornuchaj stejestaj z małym běłym kašćom. Pod palmami małego Wernera k poslednjemu měrej pochowachmy. Misionar Ruf zložil swoje čelne předowanje na słowo: Božo, twój puć je swjaty. Při rowje spěwachmy kěrļuš, kotryž bě wón tak lubo měl: Ja sym wowcka Jězusa... Hamjeń, moje zbožo, to je wulke.

Zaso dyrbjachmy so džělic wot lubeho čłowjeka. My dyrbjachmy dale.

W Manila mějachmy 20 hodžin chwile. Horco tam běše, jara horco. Wokřewjace běše wuchodžowanje pod palmami. Misionaroyo w tutym měsće přeprasychu nas na šalku čaja a pokazachu nam zajimawosće města. Potom zaso wróco na lódz! Naš „dom“, kiž so hewak tak čumpaše, ležeše tutu noc měrnje w přistawje. Po měrnym, wokřewjacym sparje wujědžechmy nazajtra zaso won na morjo. Bórce so přeměni wjedro. Tajfun — strašny wichor — bu přizjewjeny. Bohudžak so wón nas jenož z kromu dótkaje, ale jědžernja bě tež tón raz nimale prózdna.

Skónčnje — po třoch dnjach — wuhladachmy přistaw Hongkong, kotryž liči do najrjeńšich cyleho swěta. Jeho rjanosć je zawěrnje přemóžaca, wosebje w nocy. Hory a město polne swěcy! A my misionaroyo stupichmy tu přeni raz na činsku zemju. W domje za slepych Hildesheimského misionstwa nas dwaj dnjej přečelnje hospodowachu. Kajke bě to wjeselo, daloko w cuzbje pola svojich směć być. Misionška sotra Sophie Moritz dojedže z nami na znatu Hongkongsku horu, na Peak. Tež přeni činski templ sej wobhladachmy. To bě za mnje wulke nažiwjenje. Tale gigantiska postawa sedžaceho, spjaceho a přemyslowaceho Buddha — pozłočana, wot služownikow wobdata — za mnje zajimawa a hrózbna. K njej přichadžachu modlerjo, wučeni a nje-

wučeni, mužojo, žony a džěci, nošo wopory. Před swojim bohom poklonichu so hluboko z čotom nimale hač na zemju. To nic jenož jónkróc, ale přeco zaso a zaso. Při tym bě slyšec bórbotanje měšnikow swoje mšě čitajo a mjeztym zaso tupe buchanje drjewjanych bičkow. Pohanstwo! Do njeho bě Bóh mje wołał, zo bych jasne swěto ewangelija přinjesla.

Kótunica za lódz

Hač to zamóžu? Ně, ja nic! K tomu njemóžach ani jeničku činsku sadu.

Hdyž tole wšo wječor hišće raz rozmyslowach, dopomnich so na Jězowe słowo, kiž bě swojim wučobnikam rozžoňujo prajił: „Njebojće so, ja sym pola was wšitke dny hač do kónca swěta!“ A ja wědžach, tole slubjenje plaći tež mi.

Hišće tři dny, a naša „Saarbrücken“ dojedže skónčnje do Šanghaja. Naša dołha jězba bě doskónčena.

Přichodnje dale

Z wosadow

Bošecy (Poršćanska wosada): Pjatk, 26. awgusta 1977 pochowachmy na nowym, rjanym Kubšćanskim pohrjebnišću

Hanu Marju Urbanowu
rodž. Gėdanec z Bošec
rodž. 16. 4. 1891 w Krakecach

Jědžo z Budyšina do Bukec widziče před Kubšćicami nalěwo kapalu bjez wěže a zwonow. Hódno je k njej sej doječ. Na wuběrnym městnje je natwarjena. Daloko hladaće wottam do serbskeho kraja. Wosebje pak wobdźiwajće tam jedne z najrjeńšich pohrjebnišćow našeje domizny. Alfred Herzog, moler a wuměc za zahrodnisku architekturu, je za nje derje přemysleny a z wustojnosću založený plan wudželał. Kubšćanske pohrjebnišćo njeje Camposanto (swjate polo) mortwych z kamjentnymi kortami, z marmorowymi nasydami a železnymi pítami, ale tu so rady rozhladuješ, chodžo mjez pisanymi kwětkami a zelenymi kėrkami. Tež rowne kamjenje su zwjetša dosć přistojne. Bohužel žadyn ze serbskim napismom, byrnjež wěb, zo tam někotryžkuli swěry Serb na radostne zrowastawanje čaka.

Tu wotpočuje nětko tež Hana Urbanowa při boku svojeho mandželskeho, kotryž bu tu w nowemburu 1976 hakle pochowany. W léce 1919 jeju farar Rėzbark w Poršćach zwėrowa. Złoty kwas bėštaj potajkim

hižom před 8 lėtami swjećiloj. Tehdom bě njehob Urban hižom cyle blisko před wrotami wėčnosće, zo hakle 14 dnjow do jubileja so zwėrichu na swjedženi so přihotować. Woslepjeny mandželski bě hišće raz wotchorił, ale 60lėtny kwasny džen wobaj njejtaj dočakałoj.

Farar zložil swoje čelne předowanje na hrono ze Salomonowych přisłowow (21,2):

Kóždemu so jeho puć zda prawy być, ale Knjez čini, zo je wutroba wěsta.

To je hrono po Ochranowskich hesłach (Herrnhuter Losungen) na 22. 8. 1977, kotrež je njehoba jako poslednje hišće čitala, přetož nazajtra (23. 8.) ju rano nadeńdžechu čelo. Boža ručka bě ju nahle zajala a jej dała próh do wėčnosće překroćić. Předar bě sam widzał rozčitanu knižku Ochranowskich hesłow, z kotrež bě njebocička wšėdnje čitala. Tuž je bjez dwėla ju zabėrała tuta štučka ze Salomonowych přisłowow. Kajke je při tym myslė mēta? Nichtó to njewė. Zemrėta bě jara čezkoslyšaca, tuž bě ertna rozmołwa z čłowjekami na najnužniše wobmjezowana. Do jejnej čišiny pak mōžeše čišćane bože słowo jasnje, husto a spomōžnje rėčeć. Kak wjele prózdnych, njetřebawšich rėčow — chiba samo kleskow — z čłowskeho erta bě jej z tym zalutowane!

Kóždemu zda so jeho puć prawy być.

Wėžo! Kóždy pak dyrbjal wėdžec, zo mōže jeho zdace jeho mylic. Wšak tola widžimy, kak družy po wopačnych pućach chodža — snano tež ja? — snano tež ty? Tuž njebudžemy horđi na swój puć, ale we wšej ponižnosći mějmy česćownosć před tamnym, kotryž z hinašim wōčkom swět wobhladuje a po nim chodži.

Urbanec wowka je porno božemu słowu tež wšėdnje z wulkim zajimom čitala nowiny. Z jasnym rozumom je čas žiwjenja hač do wysokeje staroby wobkedžbowala stawizny swěta. A wona je wjele dožiwiła: kejžorski čas, Weimarsku dobu, fašizm a nětko lėta po 1945. Wona bě widžala, kak bě kóždy čas swój puć za jeniče prawy dzeržal. My džensa wėmy, zo bě w zańdženosći tak wjele do smjerće zleho. Kak budže přichod wo našim času sudžić?

Biblija nas napomina, zo bychmy stareho čłowjeka česćili. Wón je wjele nazhońil. Čas žiwjenja je na rjany přichod čakał a na kóncu wě, zo je wšo zemske njedospolne. Stari čłowjekojo su hustosć polni horkosće, dokelž so jich nadžije njeběchu dopjelnite. Derje pak, hdyž je čłowjek z dołhimi lėtami dozrawil w mudrosći a wutrobnej smilnosći. Na tajkeho dyrbjeli rady posłuchać.

Kóždemu so zda jeho puć za prawy być,

ale Bóh pruwuje wutrobu (tak rėka nowy a lėpsi přeložk). Tuž skónčnje na tym njezaleži, kak wysoki schodžek swėtneje nahladnosće smy docpėli, ale zo smy rostli na swojim znutřekownym čłowjeku we wėrje a póznaću našeho Knjeza Jėzom Chrysta. **Njeswaćidlo.** Po zwučenym wašnju swjećachmy tež lėtsa poslednju njedželu w awgusće (28. 8.) swój wosadny žnjowodžakny swjedžen. Na

woběmaj božimaj službomaj w Zarěču (8.30 hodź.) a w Njeswačidle (10 hodź.) bě cyrkej poľna kemšerjow. Z džakownosću widźimy, kak so z młodym duchownym — wikarom Handrijom Blumensteinom — nowe duchowne žiwjenje we wosadze hiba.

Wołtarjej běštaj jara rjenje z kwět-kami a žnjowymi darami wupyšenaj. W Njeswačidle bě tutón nadawk zahrodniski mišter Herbert Sperling z Łuha přewzał, za což je jemu wosada wulce džakowna. Wosebje w Njeswačidle běchu kemše z cyrkwinskej hudźbu bohaće wuhotowane. Pod nawjedowanjom kantora Fehra skutkowachu sobu cyrkwinski chór, kurenda a pozawnowy chór, a knjeni Renčowa při piščelach. Wosada slyšeše wobšěrnu kantatu wot Telemanna.

Jedyn z młodeje wosady čitaše perikopu swjedženskeho dnja.

Wikar Blumenstein zložil swoje předowanje na Jezusowe přirunanje wo bohatym buru (Lk. 12, 13–21). W přenim džělu zaběraše so z nuzu, starosću a džětom žnjow — předewšěm lětsa, hdžež mějachmy tak mokre wjedro na žnjach, kaž to samo naši najstarši wosadni njepomnja. W druhim džělu rozkladowaše kemšerjam, kak mamy so Bohu džakować za wšědny chlěb, za wjele, wjele darow, skrótka za swoje žiwjenje. Wosada poslučaše na předowanje z wulkej nutnosću a wutrobnej džakownosću, zo ma nětko zaso noweho, młodeho duchowneho, a prosy Boha, zo by wón prawje doľho a ze žohnowanjom mjez nami skutkować móhl.

Swjedženska zběrka za wobnowjenje a wuporjedženja kapłanstwa (farskeho domu) bě přez 5 000,— hr přinjesla. To je zwjeselace znamjo, zo wosada swjeho duchowneho lubje wita a chce jeho mójnje podpěrać. W kolekće bě jedyn dar po 500,— hr! Bóh Knjez chcył wšitkich šćedriwych darićelow bohaće žohnować.

Na swjedženskich kemšach slubištaj nowaj cyrkwinskaj předstejerjej blidarski mišter Korla Buder z Noweje Wsy pola Njeswačidla a elektro-mišter Helmut Schütze z Njeswačidla do ruki fararja Lazara-Rakečanskeho, zo budžetaj swoje cyrkwinske zastojnstwo swěru wukonjeć.

Na božej službje bu tež džěcatko wukřćene a z tym přiwzate do křesćanskeje wosady.

Cyrkwinske předstejerstwo podzakowa so knjeni Rychtarjowej, kotraž nětk hižom 30 lět z přiľadnej swěru a wulkej wustojnosću wosadnu pokladnju wjedže.

Hodźij. Jako přenja ze serbskej božu službu swjećeše tež lětsa Hodźijska wosada swoju kermušu — 12. septembra. Njeh bě tež ličba kemšerjow jara mała, naši najswěrniji tam běchu a mjez nimi luby bratr Bohuwěr Hornčer (Traugott Töpfer) z Hornjeje Boršće, kotryž runje na tutej kermušnej pónđzeli swoje wosomdzesate narodniny swjećeše. Bóh Knjez chcył jeho dale miłosćiwje přewodžeć, jemu strowosć a měrny wječor žiwjenja spožćić.

Woltarnišćo w Hodźijskej cyrkwi je zaroštowane a wysoko pod samym wjerchom wotkrywa sprócniwje molerski mišter Pilz ze Šěrachowa sta-

Posłuchajo na rjany spěw solobika přemyslowaša škrachol: Hdyž tak krasnje spěwaš, kak derje hakle budžeš sladžeć

rodawne pisane ornamenti. Nad wosadnym džělu cyrkwyje je tole džělo hižo dokonjane a nam dawa zaćišć, kak krasny budže wobnowjeny boži dom. Wjele je so tam hižom twariło, a my wšity so sobu wjeselimy, z kajkej horliwosću wosadni Hodźijskeje wulkeje wosady z rukami a pjenjezami wobnowjenje podpěraja. Hdyž 13 serbskich kemšerjow za swoju wosadu 152,— hr do kolekty dachu, tak je to rjane znamjo šćedriweje darniwosće.

Serbske bože služby w oktobru 1977

2. 10. Budestecy: 14. hodź. kemše ze spowědžu (farar Lazar-Bukečanski), Budyšin, Michałska: 8.30 hodź. kemše (wosadny farar Pawoł Albert), Klukš: 8.30 hodź. kemše ze spowědžu (superintendent Wirth), Połpica: 10. hodź. kemše ze spowědžu (superintendent Wirth).

9. 10. Bukeycy: 8.30 hodź. kemše (wosadny farar Gerat Lazar), Njeswačidlo: 8.30 hodź. kemše ze spowědžu (superintendent Wirth).

16. 10. Budyšink: 10. hodź. kemše ze spowědžu (superintendent Wirth), Hrodzišćo: 8.30 hodź. kemše (wosadny farar Siegfried Albert), Poršicy: 8.30 hodź. kemše ze spowědžu (superintendent Wirth).

23. 10. Bart: 8.30 hodź. kemše (farar Siegfried Albert-Hrodzišćanski), Njeswačidlo: 8.30 hodź. kemše ze spowědžu (farar Jan Lazar-Rakečanski).

30. 10. Minakał: 8.30 hodź. kemše (wosadny farar Werner Feustel), Rakecy: 9. hodź. kemše ze spowědžu (wosadny farar Jan Lazar).

31. 10. Bukeycy: 9. hodź. kermušne kemše (superintendent Wirth).

6. 11. Budestecy: 14. hodź. kemše (farar Gerat Bětnar ze Stołpina).

13. 11. Budyšin: 8.30 hodź. kemše (wosadny farar Pawoł Albert) — potajkim nic přenju, ale druho njedželu w měsacu!

Kermuš. Što do njewuprajnje rjanych dopomnjećow so za nas starych njewjazuje na kermuš! Wjele tykancow so napječe — pak w domjacej pjecy abo pola pjekarja a byrnjež w susodnej wsy. Něšto hódne so zarěza, přetož cyle wěsće wjele hosći přinđže. Na kermuš wšak so wosebje njepřeprošowaše, ale každy smědžeše přinć a bu zwjetša jara lubje witanj.

Druhi dzeń džěchu hosćieljo ze swojim kermušnym wopytom kemši. Štož njeměješe konja a wóz, běžeše ze swojimi džěćimi daloki, hustodosć jara daloki puć pěši. Tajka kermušne běše wažny podawk cyłeho cyrkwinskeho lěta, snano hišće wažniši hač hody.

Někotre přisłowa wo kermuš

Chodźić přec na kermuški, so tež poslez wostudži.

Wokoło Michala kermuša najrjeńša.

Kermuša je požconka.

Koždy dzeń kermuša — wěsta to wostuda.

Kermušna pěc — wonjaca wěc.

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. — Wuchadza jónkróć za měsac z ličencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. — Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. — Hłowny zamołwity redaktor: Serbski superintendent na wusl. Gerhard Wirth w Budyšinje-Třělanach. — Ludowe nakładnistwo Domowina, Budyšin. — Čisć: Nowa Doba, čisćernja Domowiny III-4-9-1537